

รายงานผลการดำเนินงาน
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
สนองพระราชดำริ โดย
เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ

๑. ชื่อโครงการ โครงการฝึกอบรมอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี – เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ (อพ.สธ.-ทต.นาหัวบ่อ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

๒. หลักการและเหตุผล

ด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยโครงการจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของพันธุกรรมพืชต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย ตลอดจนให้มีการจัดทำระบบข้อมูลพันธุกรรมพืช ให้แพร่หลายสามารถสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศอันสืบเนื่องมาจากสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่เมื่อครั้งปี พ.ศ.๒๕๐๓ ที่ทรงมีพระราชดำริให้อนุรักษ์ต้นยางนา และทรงให้รวบรวมพืชพันธุ์ไม้ของภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศปลูกไว้ในสวนจิตรลดาโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จึงเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อสนองแนวพระราชดำริกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้ตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา จึงได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการควบคุมดูแลรักษาหรือบำรุงป่า พัฒนาสิ่งแวดล้อม และการเข้าใช้ประโยชน์จากป่าร่วมกัน ภายใต้หลักการความยั่งยืน มุ่งหวังที่จะพัฒนาป่าไม้และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนควบคู่กันไป ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หรือตามแนวทางที่เหมาะสมชุมชนจะได้รับความสงบสุขพร้อมด้วยความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนถึงมุ่งหวังที่จะบริหารจัดการป่าอันเป็นประโยชน์ต่อการรับผลิตมาลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน เป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของราษฎรในตำบลนาหัวบ่อให้ดีขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๒. เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บได้ นำไปพัฒนาส่งเสริมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๓. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในใบงานและนำไปจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง
๔. เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา ของตำบลนาหัวบ่อ

๔. เป้าหมายของโครงการและกิจกรรม

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีเป้าหมายของโครงการและกิจกรรมในการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

- กิจกรรมที่ ๒ สำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๑๐ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๗. สถานที่ดำเนินการ

๑. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ สกลนคร
๒. ปราสาทพระธาตุนฤเพ็ชร์ อุทยานแห่งชาติภูพาน

๘. งบประมาณดำเนินการ

๙. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๑๐. ผลงานที่สำคัญของการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ ได้ดำเนินการกิจกรรมตามนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานโครงการในกิจกรรมที่ ๒ สำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช และมีผลงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ ๒

กิจกรรมสำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช

โครงการสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ ๒ ของกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ตามแนวทางและแผนดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะที่ ๕ ปีที่ห้า โดยอยู่ภายใต้ ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญา

ดังนั้นเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ ได้ทำการลงพื้นที่สำรวจและเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช ข้อมูลเป็นองค์ความรู้ และความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม อนุรักษ์ สืบทอด พัฒนาต่อยอดคุณค่าทางวัฒนธรรม และเป็นแนวทางการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นภายในชุมชน และหาแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ สืบทอด พัฒนาต่อยอดคุณค่าทางวัฒนธรรม และเป็นแนวทางการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ตารางสรุปผลการดำเนินงานของ เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร

เข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการ อพ.สธ.

ยังไม่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ.

กรอบการดำเนินงาน...กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรม...สำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช

ลำดับ	ชื่อโครงการ	การดำเนินงานตามแผนแม่บท		งบประมาณ (บาท)		แหล่งที่มาของงบประมาณ	เป้าหมายตามแผนแม่บท/วัตถุประสงค์	ผลการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		มี	ไม่มี	เสนอขอ	ใช้จริง					
๑	โครงการอบรมอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี-เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ (อพ.สธ.-ทต. นาหัวบ่อ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘	✓		-	-	ไม่ได้ตั้งงบประมาณ	๑. เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บได้ นำไปพัฒนาส่งเสริมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๒. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในงานและนำไปจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ๓. เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ในด้านทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา ของตำบลนาหัวบ่อ	๑. ใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บได้ นำไปพัฒนาส่งเสริมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหัวบ่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๒. ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในงานและนำไปจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ๓. มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา ของตำบลนาหัวบ่อ	สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ	

ลงชื่อ

(ผู้รายงาน)

(นางประกายวรรณ จันปัญญา)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ

เบอร์โทร (มือถือ) ๐๘๑-๗๐๘๔๐๗๓

ประมวลรูปภาพการดำเนินงานโครงการ

กรอบการดำเนินงาน...กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรม...สำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช

ลำดับ	โครงการ	ที่ตั้งโครงการ	รูปภาพ (โครงการละ ๒ ภาพ)
๑	โครงการอบรมอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี – เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ (อพ.สธ.-ทต.นาหัวบ่อ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ สกลนคร	

ลงชื่อ

(ผู้รายงาน)

(นางประกายวรรณ จันทปัญญา)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ

เบอร์โทร (มือถือ) ๐๘๑-๗๐๘๔๐๗๓

ประมวลรูปภาพการดำเนินงานโครงการ

กรอบการดำเนินงาน...กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร
กิจกรรม...สำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืช

ลำดับ	โครงการ	ที่ตั้งโครงการ	รูปภาพ (โครงการละ ๒ ภาพ)	
๒	<p>กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สำรวจอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรม ราชกุมารี – เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ (อพ.สธ.-ทต. นาหัวบ่อ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘</p>	<p>ปราสาทพระธาตุภูเพ็ก อุทยานแห่งชาติภูพาน</p>		
				

ลงชื่อ

(ผู้รายงาน)

(นางประกายวรรณ จันทปัญญา)

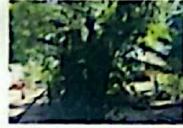
ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ

เบอร์โทร (มือถือ) ๐๘๑-๗๐๘๔๐๗๓

แบบสำรวจข้อมูลสมุนไพรในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสกลนคร

เอกสาร 1

ลำดับ	อปท.	อำเภอ	ชื่อสมุนไพร	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ	ภาพถ่าย	จำนวนที่ปลูก (ไร่)	จำนวนผลผลิต (กิโลกรัม/ปี)	ผู้ให้ข้อมูล
1	ทต.นาหัวบ่อ	พรรณานิคม	ต้นป่าน	ราก	รักษางูสวัด		20 ต้น	10	นายสังคี ชุมปัญญา
2			ต้นปอ	ราก			20 ต้น	10	
			ประดงเลือด	เปลือก		-	หาเองตามป่าธรรมชาติ	-	
4			กาสะเลา (อินทนิล)	เปลือก		-			
5			ต้นเปื่อย	เปลือก		-			
6			ขมิ้นต้น	หัว	รักษาโรคกระเพาะ	-	50	น.ส.ประนอม ไชยระมาตย์	
7			ย่านางแดง	ใบ		-	หาเองตามป่าธรรมชาติ		-

ลำดับ	อปท.	อำเภอ	ชื่อสมุนไพร	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ	ภาพถ่าย	จำนวนที่ปลูก (ไร่)	จำนวนผลผลิต (กิโลกรัม/ปี)	ผู้ให้ข้อมูล
8			มะขามเครือ	เครือ	รักษาโรคกระเพาะ	-	หาเองตามป่าธรรมชาติ	-	น.ส.ประนอม ไชยตะมาตย์
9			เครือไส้ตัน	เครือ		-		-	
10			หมาก	ผล	รักษาร่องแก้ว		10 ต้น	50	นายสุญไพ การุญ
11			พลู	ใบ	รักษาปากเปื่อย		1 ต้น	50	
12			ตีปรี	ใบ	รักษาคางทูม		1 ต้น	50	
13			ย้อสะพายควาย	ราก	รักษาโรคกระเพาะ	-	หาเองตามป่าธรรมชาติ	-	นายธีระ ดวงครบุรี
14			ต้นมนน้อย	ลำต้น		-		-	
15			ต้นมะขามป่า	ลำต้น		-		-	

๒

30 40
31 39
32 38
33 37
34 36
35 35
36 34
37 33
38 32
39 31
40 30

ลำดับ	อพท.	อำเภอ	ชื่อสมุนไพร	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ	ภาพถ่าย	จำนวนที่ปลูก (ไร่)	จำนวนผลผลิต (กิโลกรัม/ปี)	ผู้ให้ข้อมูล
16			ต้นตากวาง	ลำต้น	รักษาโรคกระเพาะ	-	หาเองตามป่าธรรมชาติ	-	นายธีระ ดวงครบุรี
17			ขมิ้นต้น	ลำต้น		-			
18			อ้อยสามสวน	ลำต้น		-			
19			บอระเพ็ด	เครือ	โรคขัดข้อ แก้ปวด บำรุงร่างกาย		1 งาน	100	นายเปลี่ยน คุณบุรมณ์
20			ขมิ้นชัน	หัว			1 งาน	100	
21			หวานไฟ	หัว			1 งาน	100	
22			หัวหญ้าแห้วหมู	หัว			1 งาน	100	
23			กล้วยน้ำหว่า	ผล			1 งาน	100	

Handwritten signature

ลำดับ	อปท.	อำเภอ	ชื่อสมุนไพร	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ	ภาพถ่าย	จำนวนที่ปลูก (ไร่)	จำนวนผลผลิต (กิโลกรัม/ปี)	ผู้ให้ข้อมูล
24			น้ำผึ้ง	น้ำผึ้ง	โรคขัดข้อ แก้ปวด บำรุงร่างกาย	-	หาเองตามป่าธรรมชาติ	-	นายเปลี่ยน ลุนบุรณม์
25			พญาเสือโคร่ง	เครือ	บำรุงร่างกาย อายุวัฒนะ ฯลฯ		1 งาน	50	
26			ราชพฤกษ์	ลำต้น			1 ต้น	-	
27			ขี้เหล็กสาร	ใบ			1 ต้น	-	
28			ฝางแดง	ลำต้น	ความดัน,เบาหวาน		1 ต้น	-	นางพนารัตน์ โสมชัย
29			ฟ้าทะลายโจร	ลำต้น	ความดัน,เบาหวาน		5 ต้น	-	
30			ทุเรียนน้ำ	ใบ	แก้ความดัน		3 ต้น	-	นางยาใจ คำทะเนตร

ลงชื่อ

da

ผู้รายงาน

(นางประกายวรรณ จันปัญญา)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ

แบบสำรวจข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องพืชสมุนไพรในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสกลนคร

เอกสาร 2

ลำดับ	อปท.	อำเภอ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ปัจจุบัน	หมายเลขโทรศัพท์	อาชีพปัจจุบัน	ใช้สมุนไพรในการรักษาโรค	สรรพคุณ
1	ทต.นาหว้าบ่อ	พรรณานิคม	นายสังคี ชุมปัญญา	148 ม.1 ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	098-1688432	ทำนา	ต้นป่าน, ต้นปอ, ต้นประดงเสียด ต้นกาสะเลา(อินทนิล), ต้นเปื่อย	แก้โรคริดสีดวง
2			น.ส.ประนอม ไชยตะมาตย์	52 ม.3 ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	098-1108350	ทำนา	ย่านางแดง, ขมิ้นต้น, มะขามเครือ เครือไส้ตัน	แก้โรคกระเพาะ
3			นายสุญไพ การุญ	ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	-	ทำนา	หมาก, พลู	รักษาร่องแก้ว
			นางนวลจันทร์ อินทรีย์	40 ม.6 ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	-	ทำนา	ดีปรี, หมาก, พลู	รักษาคางทูม
5			นายทองคำ การุญ	ม.6 ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	-	ทำนา	หมาก, พลู	รักษาปากเปื่อย
6			นายธีระ ดวงครบุรี	207 ม.9 ต.นาหว้าบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	085-4523024	ผู้ใหญ่บ้าน	อ้อสะพายควาย, นมน้อย, มะขามป้า ลูกใส, ตากวาง, ขมิ้นต้น, อ้อยสามสวน	แก้โรคกระเพาะ

(Signature)

นางระกษาวรรณ งามปัญญา
ศึกษานิเทศก์

ลำดับ	อปท.	อำเภอ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่ปัจจุบัน	หมายเลขโทรศัพท์	อาชีพปัจจุบัน	ใช้สมุนไพรในการรักษาโรค	สรรพคุณ
7			นายเปลี่ยน ลุนบุรมย์	84 ม.11 ต.นาหัวบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	089-9417086	เลี้ยงปลา	บอระเพ็ด, ขมิ้นชัน, หวานไฟ หัวหญ้าแห้วหมู, กัลยน้ำหว่า น้ำผึ้ง	แก้โรคขัดข้อ แก้ปวด บำรุงร่างกาย
8			นางพนารัตน์ โสมชัย	207 ม.15 ต.นาหัวบ่อ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	098-5859482	ทำนา	ฝางแดง, ฟ้าทะลายโจร	แก้ความดัน แก้โรคเบาหวาน

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางประกายวรรณ จันปัญญา)

ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ